

OBSAH

Předmluva.....	11
----------------	----

A/ ARCHEOLOGIE

A1 / Historie sklářské výroby	15
--	----

1.1 Výroba a zpracování skla	15
------------------------------------	----

Eva Černá / Petr Nový / Natalie Venclová

1.2 Sklářny a výroba skla	18
---------------------------------	----

Eva Černá

A2 / Metody archeologického výzkumu	25
--	----

2.1 Nedestruktivní výzkum	25
---------------------------------	----

Eva Černá / Roman Křivánek

2.2 Terénní formy výzkumu	28
---------------------------------	----

Gabriela Blažková / Eva Černá / Jaroslav Podliska / Kateřina Tomková

A3 / Co nacházíme	35
--------------------------------	----

3.1 Pravěk a stěhování národů (od 23. století př. Kr. do 6. století po Kr.)	35
---	----

Natalie Venclová

3.2 Raný středověk (6.–12. století)	43
---	----

Kateřina Tomková

3.3 Sklo vrcholného středověku (13.–15. století)	48
--	----

Eva Černá / Jaroslav Podliska / Anna Žďárská

3.4 Raný novověk (16.–17. století)	56
--	----

Gabriela Blažková / Rudolf Krajíc / Jaroslav Podliska

3.5 Novověk (18.–20. století)	65
-------------------------------------	----

Petr Nový

B/ TECHNOLOGIE A METODY PRŮZKUMU

B1 / Co je sklo? Definice skla	85
---	----

Zuzana Zlámalová Cílová / Radka Šefců

1.1 Výroba skla	85
-----------------------	----

1.2 Historické sklářské suroviny	88
--	----

1.3 Chemická odolnost a koroze archeologického skla	89
---	----

B2 / Analytické metody průzkumu	95
--	----

Zuzana Zlámalová Cílová / Radka Šefců

2.1 Zobrazovací techniky	95
--------------------------------	----

2.1.1 Optická mikroskopie	95
---------------------------------	----

2.1.2 Technologie prostorového zobrazení	97
--	----

2.2 Instrumentální metody analýzy.....	101
2.2.1 Odběr a příprava vzorku.....	101
2.2.2 Metody chemické analýzy.....	103
2.2.3 Metody strukturní analýzy.....	111

C/ KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ

C1 / Etické normy a obecný konzervátorsko-restaurátorský postup 123

Jan Josef

1.1 Etické normy.....	123
1.2 Obecný konzervátorsko-restaurátorský postup.....	124

C2 / Základní ošetření skla..... 127

2.1 Základní ošetření skla v terénu 127

Romana Kozáková / Aranka Součková Daňková

2.1.1 Kritéria mající vliv na způsob manipulace s nálezy v terénu.....	127
2.1.2 Způsoby vyjímání.....	129
2.1.3 Dočasné uložení před konzervátorsko-restaurátorským zásahem.....	134
2.1.4 Převoz na konzervátorské pracoviště.....	135

2.2 Plánování prací na konzervátorsko-restaurátorském pracovišti 137

Romana Kozáková / Aranka Součková Daňková / Doubravka Novotná

2.2.1 Časová posloupnost úkonů na konzervátorsko-restaurátorském pracovišti.....	137
2.2.2 Citlivost skla na rychlost zásahu.....	138
2.2.3 Aklimatizace skla.....	139
2.2.4 Identifikace nálezů.....	141

2.3 Konzervátorsko-restaurátorský průzkum..... 143

Jan Josef / Romana Kozáková

2.4 Konzervátorsko-restaurátorský záměr..... 145

Jan Josef / Romana Kozáková

2.5 Dokumentace konzervátorského-restaurátorského zásahu 146

Romana Kozáková / Jan Josef

C3 / Konzervátorské a restaurátorské postupy..... 151

3.1 Metody čištění 151

Romana Kozáková

3.1.1 Proč se bude sklo čistit?.....	151
3.1.2 Jaká je odolnost skla vůči čisticím postupům?.....	152
3.1.3 Co vše se považuje za nečistoty?.....	154
3.1.4 Jaké metody čištění lze použít vzhledem ke stavu skla?.....	159
3.1.5 Sušení skla po čištění.....	164

3.2 Metody konsolidace 164

Doubravka Novotná

3.2.1 Výběr konsolidantu.....	165
3.2.2 Výběr postupu konsolidace.....	165

3.3 Vyhledávání.....	170
Romana Kozáková	
3.4 Metody lepení	173
Michaela Kněžů Knížová	
3.4.1 Výběr lepidla	173
3.4.2 Lepidla	173
3.4.3 Postupy lepení	175
3.5 Metody rekonstrukce.....	177
Michaela Kněžů Knížová	
3.5.1 Dokumentační kresba	177
3.5.2 Kresebná rekonstrukce	179
3.5.3 3D vizualizace	180
3.5.4 Hmotová rekonstrukce	182
C4 / Metody konzervace a restaurování skla používané v minulosti	193
Zita Brožková / Zuzana Zlámalová Cílová / Aranka Součková Daňková	
4.1 Historie oboru	193
4.2 Historické zásahy dokumentované na sbírkových předmětech.....	193
4.2.1 Metody čištění	194
4.2.2 Metody fixace spojů	195
4.2.3 Způsoby konsolidace „oživení vzhledu“	198
4.2.4 Doplnky chybějících částí	199
4.2.5 Kresebné a hmotové rekonstrukce.....	201
C5 / Preventivní konzervace	203
Zita Brožková / Jan Josef	
5.1 Úvod.....	203
5.2 Příčiny poškození skleněných nálezů	203
5.2.1 Poškození a ochrana před vlivy okolního prostředí – mikroklimatické podmínky.....	204
5.2.2 Poškození a ochrana před vlivy okolního prostředí – biologické vlivy	210
5.2.3 Poškození a ochrana před mechanickými vlivy – manipulace, balení, transport.....	211
5.2.4 Ochranný režim mimo depozitář	213
5.2.5 Administrativní zajištění preventivní konzervace v instituci.....	216
5.2.6 Konzervační údržba	216
Výběrový heslář.....	226
Zkratky	231
Seznam autorů	232
Summary.....	233
Resümee	241